

Radni o adopcji i pieczy zastępczej

 KOMISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ I PRORODZINNEJ

 25. Mazowsze

Autor: fot. Jerzy

Lipka-Wołowski

Sejmikowa Komisja Polityki Społecznej i Prorodzinnej zajęła się realizacją zadań publicznych w obszarze adopcji, pieczy zastępczej, ochrony dziecka i wzmocnienia rodziny.

Radni, wraz z zaproszonymi gośćmi, omówili działalność Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego w Otwocku, Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Kraszewie-Czubakach i pozostałych ośrodków adopcyjnych na Mazowszu. Radni zajęli się także skutkami nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której główną ideą jest deinstytucjonalizacja tego systemu.

Zadania publiczne

W obszarze adopcji i pieczy zastępczej samorząd Mazowsza realizuje siedem zadań publicznych.

W roku 2022 wydatkowano na ten cel **11,38 mln zł**. Łączna liczba osób objętych tymi działaniami wyniosła ponad 21 tys., w tym 12,5 tys. porad udzielonych zostało osobom z rodzin adopcyjnych. **W roku 2023** kwota dotacji z budżetu Mazowsza wynosi **11,81 mln zł**. Środki te są przeznaczone na realizację:

- programów profilaktycznych,
- poradnictwo dla rodzin adopcyjnych i zastępczych,
- rozwój poradnictwa rodzinnego i usług specjalistycznych,
- prowadzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego (IOP) w Otwocku – w roku 2022 dla 54 dzieci,
- prowadzenie Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej (RPOT) w Kraszewie-Czubakach, gmina Raciąż – obecnie jest tam 30 dzieci,

- zadanie zlecone w celu prowadzenia Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego wraz z pięcioma filiami oraz trzech niepublicznych ośrodków adopcyjnych (dotacja 5,6 mln zł).

Zadania ośrodków adopcyjnych

Na terenie województwa dotarcie do ośrodka adopcyjnego jest łatwe. Na całym Mazowszu jest dziewięć punktów, do których mogą się zgłosić osoby chcące skorzystać z tej formy rodzicielstwa. Do podstawowych zadań ośrodków adopcyjnych należy:

- prowadzenie procedur adopcyjnych (krajowych i zagranicznych),
- praca na rzecz dzieci w pieczy zastępczej (regulacja prawna sytuacji dzieci),
- poszukiwanie kandydatów na rodziców dzieci adopcyjnych (m.in. prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziców adopcyjnych),
- wsparcie psychologiczne rodzin, które przysposobiły dziecko (wsparcie postadopcyjne),
- prowadzenie Centralnego Banku Danych i Wojewódzkiego Banku Danych o dzieciach.

Dzieci objęte procedurami

Podstawowe dane dotyczące dzieci zgłoszonych do adopcji na Mazowszu w roku 2022:

- 888 dzieci zostało zgłoszonych do ośrodków,
- 330 dzieci zostało zakwalifikowanych do adopcji,
- 367 dzieci zostało adoptowanych (zakończone procedury),
- 6432 dzieci objętych zostało pracą zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci.

Praca z kandydatami na rodziców adopcyjnych

Podsumowanie danych dotyczących kandydatów na rodziców adopcyjnych w 2022 r.:

- 383 wnioski zostały złożone w sprawie pomocy w przeprowadzeniu procedury adopcyjnej,
- 452 rozmowy wstępne przeprowadzono z kandydatami na rodziców adopcyjnych
- 25 szkoleń grupowych odbyło się z udziałem przyszłych rodziców
- 230 posiedzeń komisji dotyczyło kwalifikacji kandydatów na rodziców adopcyjnych
- 247 osobom udzielono pomocy w przygotowaniu wniosku do sądu.

Działalność IOP w Otwocku

Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny jest prowadzony na zlecenie samorządu Mazowsza przez Fundację Rodzin Adopcyjnych. Dysponuje **20 miejscami**. W roku 2022 średnio w ciągu miesiąca w ośrodku przebywało 20–24 niemowląt i dzieci. Od 2012 r. placówka objęła opieką ponad 750 dzieci, przy czym 80 proc. z nich trafiło do rodzin adopcyjnych. Łącznie przez cały rok 2022 przebywało w IOP 54 dzieci. W większości wymagały one pogłębionej diagnostyki i wielospecjalistycznej pomocy oraz wsparcia ze względu na stan zdrowia.

W roku 2023 miesięczny koszt utrzymania dziecka w IOP wynosi 7,534 tys. zł. Od 2012 r. na działalność IOP samorząd Mazowsza wydał 16 mln zł. W niedawno rozstrzygniętym konkursie, na prowadzenie ośrodka w latach 2023–2027 z budżetu

RPOT w Kraszewie-Czubakach

Mazowiecka Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna powstała jako odpowiedź Samorządu Województwa Mazowieckiego na zgłaszaną przez powiaty potrzebę zapewnienia kompleksowej opieki specjalistycznej **dla dzieci od 3 roku życia do 18 lat**, które z uwagi na spektrum zachowań/zaburzeń **nie mogą pozostać w dotychczasowym środowisku zastępczym**.

RPOT jest prowadzona na zlecenie samorządu Mazowsza przez Fundację Odzyskać Radość, na podstawie 3-letniej umowy zawartej na lata 2021–2023, z łączną kwotą dotacji **4,5 mln zł**. RPOT zapewnia **specjalistyczną opiekę, wychowanie, terapię i możliwość edukacji dzieciom**, których rodzice mają ograniczoną lub odebraną władzę rodzicielską. Pierwsze dziecko zostało umieszczone w RPOT w lutym 2022 r. Obecnie w placówce przebywa 30 dzieci (zgodnie z maksymalnym limitem miejsc).

Skutki nowelizacji ustawy

Od 1 lutego 2023 r. weszła w życie **nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**. Wynikające ze zmian ustawowych nowe regulacje dotyczące pieczy zastępczej są obecnie wdrażane pod nadzorem Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej.

Główną ideą nowelizacji jest deinstytucjonalizacja. Jej wyrazem jest wprowadzenie **ograniczenia tworzenia nowych domów dziecka oraz nowych placówek IOP i RPOT**. Intencją jest, aby **cały system** pieczy w głównej mierze **opierał się na formie pieczy rodzinnej**, a nie instytucjonalnej. Inne wprowadzone zmiany ustawowe obejmują:

- wzrost wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej z kwoty miesięcznej 1,9 tys. zł do 4,1 tys. zł,
- sprawdzanie kandydatów na rodziców zastępczych oraz pracowników i osób współpracujących ośrodków poprzez dostęp do rejestru przestępców na tle seksualnym,
- powstanie rejestru centralnego adopcyjnego (wszystkie dzieci w jednym rejestrze), wraz z uproszczeniem procedur adopcyjnych,
- wprowadzenie 4-miesięcznej ramy czasowej na przeprowadzenie diagnozy kandydatów na rodziców adopcyjnych i umożliwienie im rozpoczęcia szkolenia przez ośrodek,
- obowiązek wydawania wstępnej oceny o kandydatach do przysposobienia i opinii kwalifikacyjnej w formie pisemnej z uzasadnieniem przyczyn wydania negatywnej oceny, z możliwością odwołania się w trybie administracyjnym,
- obowiązek świadczenia przez ośrodek adopcyjny pracy w godzinach popołudniowych co najmniej raz w tygodniu i lub co najmniej w jedną sobotę w miesiącu (praktyka już stosowana w mazowieckich ośrodkach),
- wprowadzenie systemu teleinformatycznego „Adopcja”, jako narzędzia do poszukiwania rodzin dla dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
- wprowadzenie obowiązkowej analizy sytuacji dzieci oczekujących na wskazanie rodziny adopcyjnej co 3 lub 6 miesięcy, w zależności od wieku dziecka,
- rozszerzenie uprawnień dla rodziców adopcyjnych do urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego do ukończenia przez dziecko 14. roku życia – dotychczas do 7. roku życia (lub 10. w przypadku dziecka z odroczonym obowiązkiem szkolnym).

Zmiany ustawowe usprawniają dotychczasowe rozwiązania i **są niewątpliwie korzystne dla rodziców zastępczych**. Od 1 lutego br. trwa realizacja nowych reguł i procedur. Dla mazowieckich ośrodków największym wyzwaniem nowego nakładu pracy jest **rozpoczęcie od 1 marca br. działalności systemu teleinformatycznego „Adopcja”**. Wynika to z konieczności wprowadzenia do nowego systemu wszystkich danych i dotychczasowej dokumentacji, w tym w ramach już prowadzonego

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl